

Jihočeský kraj a možnosti jeho rozvoje z demografického pohledu

Abstrakt

Tato diplomová práce se na základě analýzy vybraných demografických ukazatelů zabývá možnostmi rozvoje Jihočeského kraje z demografického pohledu. První kapitola se věnuje demografickým procesům, které zde jsou teoreticky vysvětleny. K těmto procesům patří struktura obyvatel, porodnost, potratovost, úmrtnost, sňatečnost, rozvodovost a migrace. Druhá kapitola se věnuje analýze kraje a jeho charakteristice ze socio-ekonomického hlediska. Třetí kapitola se zabývá samotnou analýzou vybraných demografických ukazatelů. Na výsledcích této kapitoly je založena poslední kapitola, kde jsou výsledky zhodnoceny v širším socio-ekonomickém pohledu prostřednictvím silných a slabých stránek kraje. Dále je zde určena pozice jednotlivých okresů v rámci Jihočeského kraje a následně navržena opatření a doporučení, která směřují k rozvoji kraje.

Abstract

This diploma thesis, based on an analysis of selected demographic indicators, deals with the possibilities of development of the South Bohemian region from a demographic perspective. The first part deals with demographic processes that are explained theoretically here. These processes include population structure, birthrate, abortion, mortality rate, marriages, divorces and migration. The second part deals with the analysis of the region and its characteristics from a socio-economic perspective. The third chapter deals with the analysis of selected demographic indicators itself. The last part is based on the results of the third chapter where the results are evaluated in a wider socio-economic perspective through the strengths and weaknesses of the region. Furthermore, the position of the districts within the South Bohemian region is determined here, followed by measures and recommendations aimed at the development of the region.

Metodologie

Práce zpracovává sekundární data, tedy data převzata z různých statistik. Hlavním zdrojem dat jsou publikace a ročenky Českého statistického úřadu. Jihočeský kraj je analyzován na základě dat z roku 2015, jelikož se jedná o nejnovější dostupná data. Vybrané ukazatele jsou porovnávány s rokem 2010, aby bylo možno ukázat, jak se dané ukazatele změnil v průběhu pěti let.

Výsledky analýzy

V Jihočeském kraji klesá počet obyvatel, jenž je zapříčiněn klesající porodností a rostoucí úmrtností, přičemž je ovlivněn i počtem přistěhovalých osob, který je sice pozitivní, avšak nikoliv v takové výši, aby dokázal vyrovnat přirozený úbytek obyvatel. Kraj má regresivní typ věkové struktury, jeho populace stárne. To je zapříčiněno tím, že se rodí méně dětí a prodlužuje se střední délka života. Tím, že populace stárne, se zvyšuje i průměrný věk obyvatel.

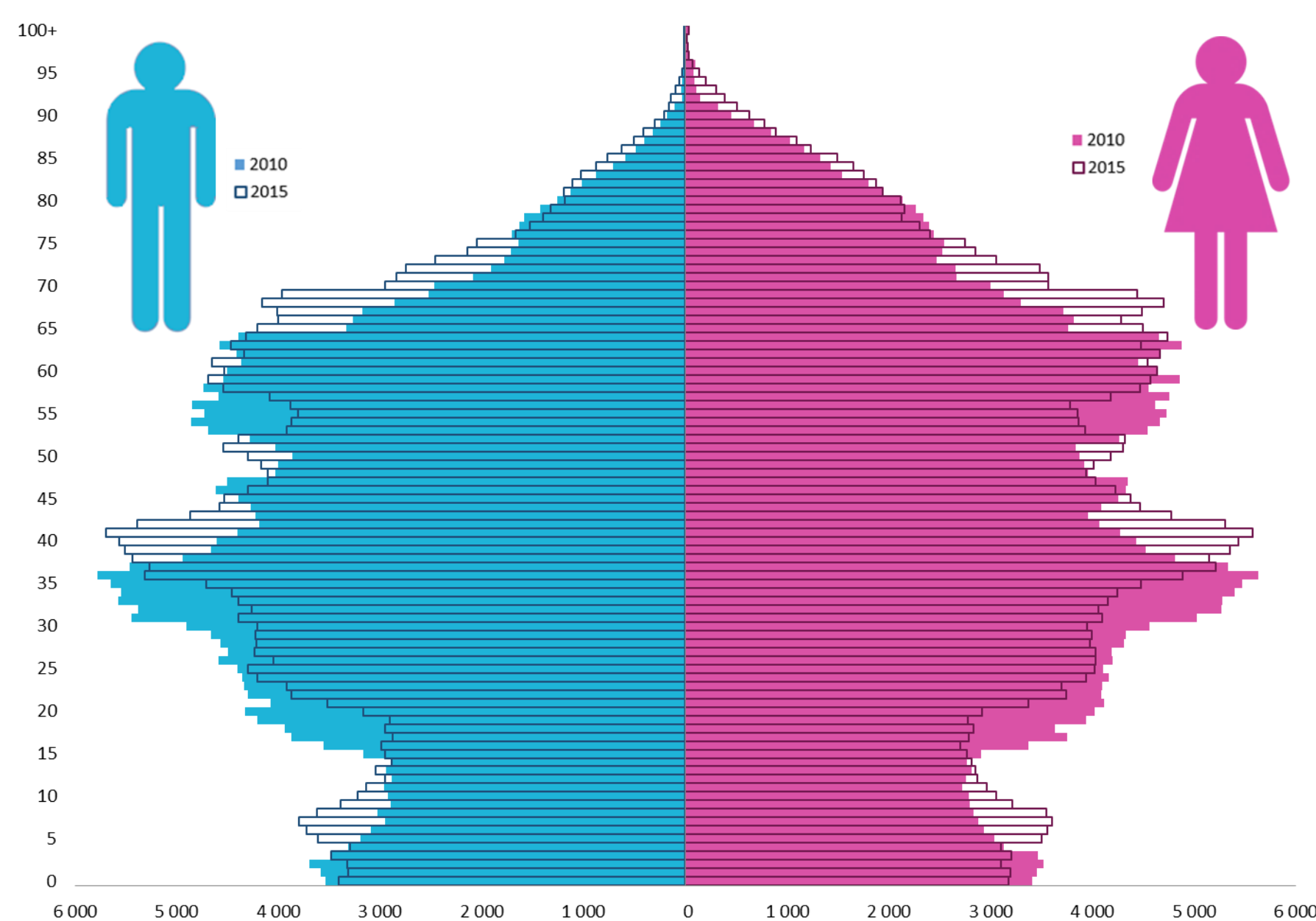
Dále v kraji výrazně vzrostla plodnost u žen nad 30 let. Z toho vyplývá, že mnoho žen těhotenství odkládá do pozdějšího věku. V kraji je úhrnná plodnost v růstu, avšak není tak vysoká, aby překonala hranici 2,1 dětí na jednu ženu, která zajišťuje početně stabilní a udržitelnou populaci.

Úmrtnosti v kraji má rostoucí trend, přičemž více než 70 % všech zemřelých je starší 70 let. Naopak úmrtnost u osob v předreprodukčním a reprodukčním věku klesá. Nejčastější příčinou úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a novotvary, přesto však tyto hodnoty klesají.

V kraji roste počet osob, které uzavřeli sňatek a zároveň se zvyšuje věk, ve kterém se partneři berou. Rozvodovost je naopak klesající, přičemž nejvíce se rozvádějí manželství, která trvají 15 let a více.

V kraji roste počet přistěhovalých osob. Přibližně jedna čtvrtina všech přistěhovalých osob se do Jihočeského kraje přestěhovala ze zahraničí. Zároveň se i snižuje počet osob, které se vystěhovávají, je zde tedy pozitivní saldo migrace. Nejvíce zastoupenou skupinou cizinců v kraji jsou lidé původem z Ukrajiny, Vietnamu a Slovenska.

Věková pyramida Jihočeského kraje

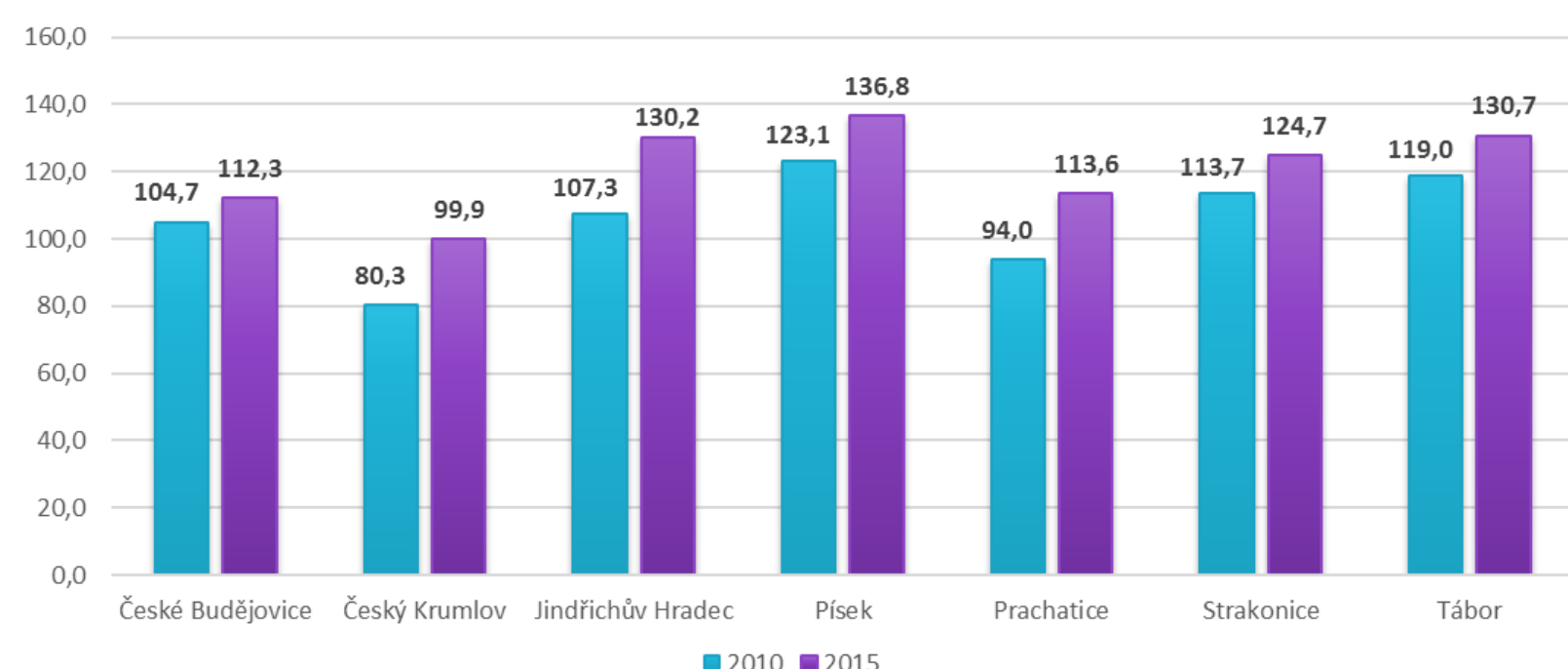
Úhrnná plodnost

Cíl práce

Cílem práce je na základě provedené analýzy vybraných demografických ukazatelů zhodnotit, jaké jsou možnosti rozvoje Jihočeského kraje. Dále určit silné a slabé stránky kraje a navrhnout opatření, která povedou k rozvoji Jihočeského kraje z demografického pohledu.

Index stárí

Závěr

Hlavním demografickým problémem Jihočeského kraje je to, že zde postupně ubývá obyvatelstvo, které zároveň stárne. Do budoucna se dle projekce obyvatelstva očekává růst počtu obyvatel starších 65 let. Z tohoto důvodu je třeba tento problém řešit, především v oblasti sociálních služeb. V roce 2015 bylo v Jihočeském kraji 2 940 uživatelů domovů pro seniory a 691 uživatelů domovů se zvláštním režimem, přičemž dalších 4 191 žádostí do domova pro seniory a 600 žádostí do domova se zvláštním režimem bylo zamítnuto. Na základě toho lze vyčíst, že již v současné době jsou kapacity nedostatečné a do budoucna se tato situace bude zhoršovat. Proto je třeba počty těchto domovů zvyšovat či alespoň zvyšovat počty lůžek, protože poptávkách po těchto službách i nadále poroste.

Literatura

KALIBOVÁ, K. Demografie (nejen) pro demografy. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009.
KLUFOVÁ, R., POLÁKOVÁ, Z. Demografické metody a analýzy: Demografie české a slovenské populace. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010.
KOSCHIN, F. Demografie poprvé. Praha: Oeconomica, 2005.
ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.
JIHOČESKÝ KRAJ. [online]. Dostupné z: <http://www.kraj-jihocesky.cz/>

České vysoké učení technické v Praze
Masarykův ústav vyšších studií

Autorka práce: Bc. Eliška Žofková
Vedoucí práce: doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc.
Akademický rok: LS 2016/2017

Program: Řízení rozvojových projektů
Obor: Řízení regionálních projektů
Pracoviště: Oddělení veřejné správy a regionálních studií